

Til: AVDELINGSSTYRET

Fra: DEKAN

Saksframlegg ved: Arnulf Omdal

Dato: 30.10.06

A 31/06 Styringsordning ved HiST fra 01.08.07 - høring

Vedlegg:

1. Utkast til høringsuttalelse fra Avdeling for lærer- og tolkeutdanning
2. Styringsutvalgets høringsnotat av 22.09.06 (som papir til Avdelingsstyrets medlemmer)
Styringsutvalgets høringsnotat finnes på
<http://www.hist.no/intern/Styringsutvalgets%20horingsnotat.pdf>

Høringsnotatet

Vedlagte høringsnotat fra Styringsutvalget gir en brei bakgrunn for sakens rammeverk, og en omfattende argumentasjonspakke for alternativer. Det vises til dette.

Høringsprosessen ved HiST

Høringsprosessen i samband med denne saken er lagt opp slik:

1. Sekretær i høringsutvalget Kjell Hansen sendte 22.09 ut høringsuttalelsen til alle ansatte ved HiST inklusive framdriftsplan.
2. Høringsmøter på avdelingene. Invitasjon til høringsmøte for alle tilsatte ved ALT ble sendt ut 10.10, med invitasjon til høringsmøte på vår avdeling på Rotvoll en uke senere 17.10. Tilsatte kunne her utøve sin medinnflytelse gjennom tilstedeværelse og meningsytringer.
3. Saksforberedelse til Avdelingsstyrets møte 07.11.06: Dekan utarbeider utkast til høringsuttalelse i samråd med ledergruppa.
4. Sakspapirer i saken sendes ut/legges på nettet 31.12.06.
5. Informasjonsmøte på vår avdeling i tilknytning til Avdelingsstyrets møte: Alle tilsatte er invitert. Møtet er fastsatt i møteplanen i august d.å til 06.11.06 kl. 14.15. Tilsatte kan her utøve sin medinnflytelse gjennom tilstedeværelse og meningsytringer.
6. Informasjons- og drøftingsmøte med organisasjonene på avdelingen: Saken blir på lik linje med avdelingstyesakene for øvrig diskutert som vanlig forut for Avdelingsstyrets møte. Tilsatte kan her utøve sin medinnflytelse overfor organisasjonsrepresentantene (plasstillitsvalgte).
7. Avdelingsstyremøte 07.11.06: Saken behandles. Tilsatte kan her utøve sin medinnflytelse overfor avdelingsstyrerepresentantene forut for møtet.

Hovedspørsmålene

Vedlagte høringsutkast er konsentrert til de to hovedspørsmålene, som det legges opp til:

- Rekruttering av rektor og sammensetning av institusjonsstyret
- Avdelingsstyre – eller ikke avdelingsstyre?

Rektors rekrutteringsmåte

Sammensetning av institusjonsstyret er avhengig av rektors rekrutteringsmåte. Normalordningen er valgt rektor. Ønsker høgskolen å tilsette rektor, må dette vedtas av Høgskolestyret med 2/3 flertall. Med tilsatt rektor går rektor ut av styret og blir styrets sekretær. Styreleder blir en ekstern representant.

I forslaget til høringsuttalelse argumenteres det for tilsatt rektor ut fra det syn at tilsetting vil være en bedre måte for å sikre den best kvalifiserte kandidaten enn valg. Mot dette hovedstandpunktet for tilsetting kan en løfte fram argumenter for valgt rektor: alle høgskolens tilsattegrupper og studenter har direkte medbestemmelse over rekrutteringen, at ordningen med valgt rektor er i pakt med ideene om akademisk frihet mv.

Avdelingsstyre – eller ikke avdelingsstyre

Så å si ingen norske læresteder som har tilsatte dekaner, har et fakultets/avdelingsstyre. Således har eksempelvis NTNU tilsatte dekaner og fakultetsråd. Det henger sammen med at koblingen tilsatt dekan og styre på fakultetsnivå har en innebygget organisatorisk motsigelse, noe som det påpekes spesielt på i forslag til høringsuttalelse. Det er det potensielle konfliktstoffet som ligger i denne motsigelsen som er trukket fram som hovedargumentet for avdelingsråd i forslaget til uttalelse.

Det nye avdelingsstyrereglementet som Høgskolestyret vedtok med virkning fra 2004, forsøkte å balanse nyordningen med tilsatt dekan og eksistensen av avdelingsstyrene slik (jfr. http://www.alt.hist.no/adm/avdstyre/reglement_avdelingsstyre.pdf):

Avdelingsstyret skal i sin virksomhet legge vekt på rollen som strategisk styringsorgan, og avdelingens dekan skal gis myndighet og handlingsrom for utøvelse av sitt drifts- og lederansvar for virksomheten på både kort og lang sikt.

Etter dekans skjønn har det ikke vært nevneverdige problemer så langt i forholdet mellom avdelingsstyret og dekan på vår avdeling. Det er viktig å få fram erfaringene fra avdelingsstyrets representanter nå i oppløpet av denne høringsrunden.

Forslag til vedtak:

Forslag til høringsuttalelse vedtas [... med de endringer som framkom i møtet].

Vedlegg 1: FORSLAG TIL HØRINGSUTTALELSE:**A 31/06 Styringsordning ved HiST fra 01.08.07 - høring**

(Vedtatt av Avdelingsstyret 07.11.06.)

Innledning

Styringsutvalgets høringsnotat "Styringsordning ved Høgskolen i Sør-Trøndelag fra 01.08.07" gir et godt utgangspunkt for å vurdere sentrale spørsmål om framtidig ledelse og styring ved HiST. Avdeling for lærer- og tolkeutdanning vil konsentrere sin uttalelse til følgende to hovedtemaer:

1. Rekruttering av rektor og sammensetning av institusjonsstyret
2. Avdelingsstyre – eller ikke avdelingsstyre?

Temaet dekanrekruttering er verken drøftet i høringsnotatet eller inkludert i Høgskolestyrets fastsatte mandat for Styringsutvalget. Vi oppfatter vedtaket fra Høgskolestyret slik at dekanrekruttering gjennom tilsetting skal holde fram, noe som underbygges i høgskoledirektørens saksframlegg i sak HR 41/2006. Med henvisning til prosjektene ORG2002 og ADM2003 skriver han: "Høgskoledirektøren finner det derfor ikke aktuelt ved denne anledningen å igangsette en organisasjonsutredning i samme omfang og på samme nivå som disse sakene".

I. Rekruttering av rektor og sammensetning av institusjonsstyret

Gjennom en ordning med tilsatt rektor og utpekte prorektorer vil en kunne få en sterk faglig ledelse av organisasjonen, samtidig som en styresammensetning etter lovens normalordning sikrer så vel solid internfaglig som ekstern kompetanse.

a) Tilsatt rektor

Avdeling for lærer- og tolkeutdanning mener at rektor bør tilsettes fordi:

1. Rektorrekruttering gjennom tilsetting gir en bedre kvalitetssikring enn valg, fordi institusjonen da kan stille klare kvalifikasjonskrav gjennom kunngjøringstekst og gjennom den videre tilsettingsprosessen. Tilsvarende seleksjon er i liten grad mulig ved valg.
2. Rektorrekruttering gjennom tilsetting gir et godt skille mellom styring og daglig ledelse, fordi rektor vil bli styrets sekretær uten å være medlem av styret selv. Styret vil bli ledet av en ekstern representant, utpekt av departementet etter forslag fra høgskolen. Gjennom dette skillet kan styrets arbeid bli vridd mot mer overordnede strategiske saker enn det tilfellet har vært til nå. Styrearbeidet har dermed større muligheter til å bli mer profesjonalisert enn praksis har gitt adgang til gjennom valgt rektor.

b) Styresammensetning etter lovens normalordning

3. Rektorrekruttering gjennom tilsetting må kombineres med en styresammensetning som framgår av lovens normalordning, fordi dette gir en sterk faglig styringstygde, noe som er spesielt viktig siden tilsatt rektor går ut av styret selv. Styret bør ikke ha en sammensetning der noen grupper har flertall alene. Styret bør følgelig bestå av:
 - 4 eksterne representanter (der en av disse er styrets leder).
 - 4 faglige representanter.
 - 1 teknisk administrativ representant.
 - 2 studentrepresentanter.

c) En administrasjonssjef/-direktør bør supplere tilsatt rektor

Ordningen med tilsatt rektor har sider ved seg som ikke nødvendigvis oppfattes som et gode. Tilsatt rektor betyr at rektor også innehar funksjon som administrerende direktør, jfr uh-lovens § 10.4 pkt 2: "Ansatt rektor er daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter." Administrativ ledelse innen en kompleks kunnskapsorganisasjon er meget krevende, og kan lett ta oppmerksomheten bort fra

de faglige gjøremålene. Vi mener dette mulige dilemmaet bør løses ved at HiST har en administrasjonssjef/-direktør som ivaretar koordinering og operativ daglig ledelse av administrasjonen.

d) Prorektorer

Tilsatt rektor bør få adgang til å utpeke inntil 2 prorektorer etter samråd med styret, som kan ivareta særskilte områder, eksempelvis utdanning og FoU. Rektor må altså kunne ha fullmakter til å sette sammen en komplett stab.

d) Medinnflytelse i tilsettingsprosessen

Ved tilsetting av rektor er det viktig at tilsatte gis god og oversiktlig innflytelse i tilsettingsprosessen. Dette skjer sjølsagt gjennom høgskolestyrets tilsatterepresentanter. For øvrig bør det gis god informasjon og også medinnflytelse tidligere i prosessen, blant annet i form av at høgskolestyret kan peke ut tilsatterepresentanter i et innstillende utvalg, eventuelt gjennom den prosedyren som NTNU fulgte i samband med sin første rektortilsetting: Det påtroppende styret er innstillingsorgan overfor det sittende styret, som tilsetter rektor.

II. Avdelingsstyre – eller ikke avdelingsstyre?

Avdeling for lærer- og tolkeutdanning mener avdelingsstyrene bør avløses av avdelingsråd. Med tilsatt dekan er et avdelingsstyre en selvmotsigende organisatorisk ordning, fordi:

1. Dekan er tilsatt av Høgskolestyret og er ansvarlig overfor dette. Dagens tilsatte dekaner er ikke ansvarlig overfor avdelingsstyrene. Det er Høgskolestyret som er avdelingenes tilsynsorgan.
2. Med den formelle rammen som er gitt i punktet over, spørres det om ikke dagens avdelingsstyrer ved HiST i realiteten er mer *råd* enn *styrer*. Men det er en kjensgjerning at konstruksjonen med tilsatt dekan og avdelingsstyret bærer i seg organisatorisk sprengstoff. I en gitt situasjon med flertalls- og mindretallsvedtak, der dekan tilhører mindretallet, kan dekanen velge å ikke følge flertallsvedtaket, og dermed også nekte å eksekvere vedtaket. På sin side kan Høgskolestyret velge å pålegge dekanen om å følge avdelingsstyrets vedtak. En slik situasjon vil være vanskelig å håndtere utover den naturlige løsningen, som innebærer at avdelingsstyret gjennom sitt flertallsvedtak har satt i gang en prosess med oppsigelse av sittende dekan.
3. Det har vært anført som argument for fortsatt avdelingsstyrer at det vil bli vanskelig å rekruttere eksterne representanter til et avdelingsråd. Det er en påstand som så langt ikke er prøvet ved vår høgskole. Det synes som at fakultetsrådene ved NTNU har gode, markante eksterne representanter.
4. Dekan må med et avdelingsråd bygge opp sin legitimitet gjennom godt samspill med så vel rådet som med avdelingens tilsatte og studentrepresentanter. Et avdelingsråd vil i så måte være en betydelig utfordring for ansvarliggjøring av dekanrollen.

Konklusjon

- Avdelingssråd erstatter avdelingsstyrer.
- Høgskolestyret fastsetter retningslinjer for avdelingsrådene.
- De interne medlemmene til avdelingsrådene velges (tilsatte, studenter).
- De eksterne medlemmene til avdelingsrådene utpekes av Høgskolestyret etter forslag fra dekan.
- Tjenestemannsorganisasjonenes innflytelse i form av informasjons- og drøftingsmøter reguleres gjennom egne prosedyrer ved høgskolen. Studentenes muligheter for å bli hørt kan løses gjennom regulerte møter med studentutvalgenes arbeidsutvalg. En viktig forutsetning for slik student- og tilsatteinnflytelse vil være et tilgjengelig og forutsigbart beslutningskart til dekangruppa ("årskalender"), og at møtestrukturer avstemmes i forhold til dette kartet.
